

Ukraina: noworoczny reset systemu zarządzania bezpieczeństwem państwa

Piotr Żochowski

2 stycznia Wołodymyr Zełenski przeprowadził szereg zmian kadrowych w strukturach odpowiedzialnych za politykę bezpieczeństwa państwa. Kluczowe rozszady to postawienie na czele Biura Prezydenta (BP) Kyryła Budanowa, dotychczasowego szefa wywiadu wojskowego (HUR), dymisja szefa Służby Bezpieczeństwa Ukrainy Wasyla Maluka oraz wskazanie Mychajła Fedorowa, pierwszego wicepremiera i szefa resortu transformacji cyfrowej, jako nowego ministra obrony (jego poprzednik Denys Szmyhał objął resort energetyki) – zob. tabela. Prezydent uzasadnił przetasowania koniecznością uczynienia BP centrum decyzyjnym państwa zajmującym się rozwiązywaniem kwestii strategicznych, w tym dotyczących dalszego rozwoju sił obrony. Kolejnymi zadaniami stojącymi przed BP będą prowadzenie negocjacji pokojowych oraz nadzór nad blokiem siłowym. Służyć temu mają inne zmiany kadrowe (pierwszym zastępcą Budanowa został doświadczony dyplomata Serhij Kysłyca), postawienie na czele HUR Ołeha Iwaszczenki – byłego zastępcy Budanowa – oraz zmiana szefa Państwowej Straży Granicznej.

Reset kadrowy Zełenskiego sygnalizuje, że Ukraina jest zdeterminowana, by zakończyć wojnę, lecz zarazem gotowa do kontynuowania oporu zbrojnego, jeśli międzynarodowe rozmowy na temat pokoju nie przyniosą rezultatu. Zapowiada też chęć odbudowy autorytetu BP i uczynienia z niego centrum koordynacji polityki bezpieczeństwa i działań dyplomatycznych, w którym Budanow może stać się de facto głównym doradcą prezydenta ds. bezpieczeństwa narodowego. W kontekście wewnętrznym nominacja popularnego szefa HUR ma odbudować wizerunek głowy państwa po skandalu korupcyjnym, a w przyszłości – ograniczyć jego szanse na sukces wyborczy (gdyby Zełenski kandydował).

Komentarz

- **Nominacja Budanowa kończy trwający od listopada okres przejściowy w pracy BP, zapoczątkowany dymisją Andrija Jermaka** (zob. [Piekło zamarzło. Dymisja szefa Biura Prezydenta Ukrainy Andrija Jermaka](#)). Wybór szefa HUR, kojarzonego z udanymi ofensywnymi operacjami specjalnymi przeciwko Rosji i cieszącego się dużą popularnością, można interpretować jako próbę przywrócenia autorytetu BP. Budanow znajdował się wcześniej w konflikcie z Jermakiem, który miał dążyć do ograniczenia jego bezpośrednich kontaktów z prezydentem. Testem skuteczności nowego szefa BP będzie przeprowadzenie zmian kadrowych w podległej mu strukturze, gdzie nadal pracują osoby związane z poprzednikiem. W kontekście polityki wewnętrznej powołanie Budanowa – według sondaży wygrywającego z Zełenskim w przyszłych wyborach prezydenckich –

można postrzegać jako zabieg mający ograniczyć jego samodzielną pozycję polityczną, a zarazem wystawić na większą krytykę ze strony mediów i społeczeństwa.

- **Zakres postawionych zadań sygnalizuje, że Budanow może de facto stać się głównym doradcą Zełenskiego ds. bezpieczeństwa narodowego.** Ma on wzmocnić ukraińską grupę negocjatorów i mieć silniejszy niż jego krytykowany na Zachodzie poprzednik mandat do reprezentowania głowy państwa podczas rozmów z odpowiednikami z USA i krajów europejskich na temat zakończenia wojny. Szerzej zaś nominacja Budanowa – oficera znanego ze skutecznych i śmiałych operacji na terytorium Rosji – ma zapowiadać, że w razie fiaska negocjacji pokojowych Ukraina pozostanie zdeterminowana do kontynuacji wysiłku wojennego i nie przystanie na fundamentalne ustępstwa.
- **Fedorow ma przyspieszyć przełom technologiczny w dziedzinie obronności państwa.** Jest on głównym architektem jego cyfryzacji, cieszy się zaufaniem Zełenskiego, był rozpatrywany jako kandydat na szefa BP, a pod jego adresem nie są kierowane oskarżenia o nadużycia finansowe. Nominacja ta ma ukazywać wolę ograniczenia korupcji i uzdrowienia sytuacji w obszarze zamówień obronnych, także poprzez dalsze objęcie ich procesem digitalizacji. Jego poprzednik, Szmyhał, w trakcie krótkiego urzędowania (od lipca 2025 r.) zaczął wdrażać rozwiązania w tym zakresie. Obecnie oczekuje się, że podobne działania przeprowadzi w resorcie energetyki, wymagającym gruntownej sanacji po ujawnieniu skandalu korupcyjnego (zob. [Operacja „Midas”: największa afera korupcyjna w otoczeniu Zełenskiego](#)) i w kontekście zintensyfikowania odbudowy niszczonej przez Rosjan krajowej infrastruktury.
- **Wyzwaniem dla Budanowa będzie zbudowanie relacji z nowym szefem Służby Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU).** Zełenski zdecydował się odwołać Maluka mimo sprzeciwu sporej części środowisk wojskowych (m.in. dowódcy III Korpusu Andrija Bileckiego czy dowódcy Połączonych Sił Zbrojnych Ukrainy Mychajła Drapatego), podkreślających zasługi jego i służby w walce z agresorem. Jednocześnie jednak ciężą na nim zarzuty odpowiedzialności za działania mające osłabić niezależność instytucji antykorupcyjnych (zob. [Służby kontra służby: walka o kontrolę nad zwalczaniem korupcji na Ukrainie](#)).
- **Nie należy oczekiwać osłabienia pozycji wywiadu wojskowego i zmian w sposobie jego funkcjonowania.** Następcą Budanowa został Iwaszczenko – doświadczony oficer HUR, w przeszłości zastępca szefa służby i szef Służby Wywiadu Zagranicznego. Jego powołanie oznacza zachowanie ciągłości kadrowej i kontynuowanie ofensywnych operacji specjalnych na terytorium Rosji.

Tabela. Ważniejsze zmiany kadrowe we władzach Ukrainy

Nowe stanowisko		Poprzednie stanowisko
szef Biura Prezydenta	Kyryło Budanow	szef HUR
minister obrony*	Mychajło Fedorow	pierwszy wicepremier i minister transformacji cyfrowej
pierwszy wicepremier i minister energetyki*	Denys Szmyhal	minister obrony
szef HUR	Ołeh Iwaszczenko	szef Służby Wywiadu Zagranicznego
p.o. szef Państwowej Służby Granicznej	Walerij Wawryniuk	pierwszy zastępca szefa Państwowej Służby Granicznej
pierwszy zastępca szefa Biura Prezydenta	Serhij Kysłyca	wiceminister spraw zagranicznych

* wymagana akceptacja Rady Najwyższej